

If I Were A Rich Man

תלמוד בבלי מסכת שבת דף כה עמוד ב

תנו רבנן: איזה עשיר? כל שיש לו נחת רוח בעשרו, דברי רבי מאיר. סימן מ"ט ק"ס. רבי טרפון אומר: כל שיש לו מאה כרמים ומאה שדות, ומאה עבדים שעובדין בהן. רבי עקיבא אומר: כל שיש לו אשה נאה במעשים. רבי יוסי אומר: כל שיש לו בית הכסא סמוך לשולחנו

רש"י מסכת שבת דף כה עמוד ב

נחת רוח בעשרו - שמח בחלקו, אם מעט אם רב

מהרש"א חידושי אגדות מסכת שבת דף כה עמוד ב

כל שיש לו נחת כו'. עיין פירש"י ויותר נראה לפרש דמיירי בעושר שיש לו רב וכמו שאמר קהלת גם כל האדם אשר נתן לו האלהים עושר ונכסים [וכבוד] והשליטו לאכול ממנו וגו' וז"ש שיש לו נחת רוח בעשרו דהיינו שנהנה מעושרו זה מקרי עשיר כמ"ש בהאי קרא זה מתת אלהים הוא ובהיפך אמר איש אשר יתן לו האלהים עושר וגו' ולא ישליטנו האלהים לאכול ממנו וגו' זה הבל וגו' ואינו מקרי עושר

כל שיש לו ק' כו'. נראה לפרש דעות וסברות דהני תנאי משום דיש עשיר שמאסף לכבוד שיהיה לו שם בגדולים ולהיות נקרא עשיר ויש שמאסף עושר משום שחושב שצריך הרבה לפרנסת אשתו בשאר וכסות שחייב לה ויש שמאסף שחושב שיהיה צריך לו באם יבא עליו חולי שלא יצטרך לבריות וקאמר ר"ט כלפי מי שמאסף לכבוד להיות נקרא עשיר ודרך גוזמא קאמר שאינו נקרא עשיר אלא שיש לו ק' כרמים כו' וה"ה ביותר דאוהב כסף לא ישבע כסף וא"כ לא הגיע לתאווה להיות נקרא עשיר לעולם וכלפי שמאסף לצורך אשתו שצריכה הרבה להיות נאה בקישוטים קאמר ר"ע דאין זה עשיר דלעולם לא תסתפק דהיא מבקשת לימודה ביותר אבל זה נקרא עשיר שיש לו אשה נאה במעשיה ואינה מבקשת מבעלה קישוטים ודי לו במועט ונקרא עשיר כאמרם השמח בחלקו ונתכוין ר"ע על אשתו בת כלבא שבוע שהיתה מסתפקת במועט ואמרה להו יודע צדיק נפש בהמתו כשאמרו לה שאלי מאני לבושי בפ' אף על פי (דף ס) וכלפי מי שחושב שיהיה צריך לעשירות בעת שלא יהיה בריא קאמר דדבר זה גם כן אין לו שיעור אבל אמר שיהיה נקרא עשיר וישמור בריאותו שיהיה לו בהכ"ס סמוך לשולחנו ולא יבא לידי חולי כמ"ש בר"י בר אלעאי בפרק הנודר מן המבושל (דף נ) דאמר ליה מינא לר"י פניך דומין או כמלוי ברבית כו' וקא"ל כ"ד בהכ"ס אית לי מביתי כו' עכ"ל

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף סב עמוד ב

ר"ע רעיא דבן כלבא שבוע הוה, חזיתיה ברתיה דהוה צניע ומעלי, אמרה ליה: אי מקדשנא לך אזלת לבי רב? אמר לה: אין. איקדשא ליה בצניעה ושדרתיה. שמע אבוה אפקה מביתיה, אדרה הנאה מנכסיה. אזיל יתיב תרי סרי שנין בבי רב. כי אתא, אייתי בהדיה תרי סרי אלפי תלמידי. שמעיה לההוא סבא דקאמר לה: עד כמה קא מדברת אלמנות חיים? אמרה ליה: אי לדידי ציית, יתיב תרי סרי שני אחריני. אמר: ברשות קא עבידנא, הדר אזיל ויתיב תרי סרי שני אחריני בבי רב. כי אתא, אייתי בהדיה עשרין וארבעה אלפי תלמידי. שמעה דביתהו הות קא נפקא לאפיה, אמרו לה שיבכתא: שאילי מאני לבוש ואיכסאי, אמרה להו: יודע צדיק נפש בהמתו. כי מטיא לגביה, נפלה על אפה קא מנשקא ליה לכרעיה, הוּו קא מדחפי לה שמעיה, אמר להו: שבקוה, שלי ושלכם שלה הוא. שמע אבוה דאתא גברא רבה למתא, אמר: איזיל לגביה, אפשר דמפר נדראי. אתא לגביה, א"ל: אדעתא דגברא רבה מי נדרת? א"ל: אפילו פרק אחד ואפי' הלכה אחת. אמר ליה: אנא הוא, נפל על אפיה ונשקיה על כרעיה, ויהיב ליה פלגא ממוניה. ברתיה דר"ע עבדא ליה לבן עזאי הכי. והיינו דאמרי אינשי: רחילא בתר רחילא אזלא, כעובדי אמה כך עובדי ברתא

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיח עמוד ב

אמר רבי יוסי: יהא חלקי מאוכלי שלש סעודות בשבת. אמר רבי יוסי: יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני? והאמר מר: הקורא הלל בכל יום - הרי זה מחרף ומגדף! - כי קאמרינן - בפסוקי דזמרא. אמר רבי יוסי: יהא חלקי ממתפללים עם דמדומי חמה. אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: מצוה להתפלל עם דמדומי חמה. אמר רבי זירא: מאי קרא - ייראוך עם שמש ולפני ירח דור דורים. ואמר רבי יוסי: יהא חלקי ממתי בחולי מעיים. דאמר מר: רובן של צדיקים מתים בחולי מעיים. ואמר רבי יוסי: יהא חלקי ממתי בדרך מצוה. ואמר רבי יוסי: יהא חלקי ממכניסי שבת בטבריא ומוציאי שבת בצפורי. ואמר רבי יוסי: יהא חלקי ממושיבי בית המדרש, ולא ממעמידי בית המדרש. ואמר רבי יוסי: יהא חלקי מגבאי צדקה, ולא ממחלקי צדקה. ואמר רבי יוסי: יהא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו. אמר רב פפא: לדידי חשדן ולא הוה בי. אמר רבי יוסי: חמש בעילות בעלתי, ונטעתי חמשה ארזים בישראל. ומאן אינון - רבי ישמעאל ברבי יוסי, ורבי אלעזר ברבי יוסי, ורבי חלפתא ברבי יוסי, ורבי אבטילס ברבי יוסי, ורבי מנחם ברבי יוסי. והאיכא ורדימס! - היינו ורדימס היינו מנחם. ואמאי קרי ליה ורדימס - שפניו דומין לורד. למימרא דרבי יוסי מצות עונה לא קיים? - אלא אימא: חמש בעילות בעלתי ושנית. אמר רבי יוסי: מימי לא קריתי לאשתי ולשורי שורי, אלא: לאשתי ביתי, ולשורי שדי. אמר רבי יוסי: מימי לא נסתכלתי במילה שלי. איני? והאמר ליה לרבי: מאי טעמא קראו לך רבינו הקדוש? אמר להו: מימי לא נסתכלתי במילה שלי. - ברבי מילתא אחריתי הוה ביה - שלא הכניס ידו תחת אבנטו. ואמר רבי יוסי: מימי לא ראו קורות ביתי אימרי חלוקי. ואמר רבי יוסי: מימי לא עברתי על דברי חברי. יודע אני בעצמי שאיני כהן, אם אומרים לי חבירי עלה לדוכן - אני עולה. ואמר רבי יוסי: מימי לא אמרתי דבר וחזרתי לאחור

ובן מי שהתעוררה עליו מרה שחרה, וסירה
בשמיעת הנגונים ובמיני זמר, ובטויל הננות ובבנינים הנאים
ותכרת הצורות היפות, וכיוצא בהם ממה שירחיב הנפש, ויסיר
חלי המרה השחרה ממנו. והבונה בכל זה שיבריא גופו.